

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/675/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614202155
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5614202155.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci navrhovateľa PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Bratislava, Kubányho 16, proti odporkyni C. E., nar. XX.X.XXXX, bytom Z. H., B. V. XXX/X, o zaplatenie 1.685,68 eur s príslušenstvom, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 5C/124/2014-44 zo dňa 22. mája 2014 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom **n e p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd v celom rozsahu zamietol návrh navrhovateľa, keď vykonaným dokazovaním nemal preukázanú jeho dôvodnosť. Prioritne konštatoval, že úroková sadzba v zmluve o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi účastníkmi dňa 12.12.2008 vo výške 64,11 % niekoľkonásobne prekračovala priemernú úrokovú mieru úverov obchodných bánk v danom období - 13,59 %. Nadväzne ide o dojednanie odporujúce dobrým mravom, a teda absolútne neplatné (§ 39 Obč. zák.), z ktorého nemôže vzniknúť navrhovateľovi žiadne právo. Preto, ak navrhovateľ poskytol odporkyni úver 995,82 eur a táto zaplatila 1.735,68 eur, jej záväzok zanikol splnením.

Okresný súd považoval za nesporné, že medzi účastníkmi došlo k dohode o odklade splátok č. 6, 7, 35 a 36 a za vykonanie tohto odkladu sa odporkyňa zaviazala zaplatiť navrhovateľovi zmluvnú odmenu 216,96 eur. Vzhľadom na to, že podstatou odkladu splátok je docieľiť ich neskoršiu splatnosť z titulu nedostatku peňažných prostriedkov dlžníka, je dojednanie odmeny za dotknutý odklad splátok v rozpore s dobrými mravmi. Okresný súd mal za to, že uvedené dojednanie obchádza aj ustanovenie zákona o spotrebiteľských úveroch, lebo predmetná odmena nepochybne predstavuje ďalšie poplatky spojené s poskytnutím úveru, ktoré však nie sú uvedené v zmluve. Nadväzne spotrebiteľ/odporkyňa nebola riadne oboznámená s rozsahom nákladov spojených s poskytnutím úveru.

Okresný súd ako neurčité s dôsledkom jeho neplatnosti (§ 37 ods. 1 Obč. zák.) označil zmluvné dojednanie o revolvingovom úvere. V konkrétnostiach súdnej veci totiž pri splatnosti úveru 36 mesiacov mala odporkyňa zaplatiť najskôr 18 splátok a potom ďalších 24 splátok, čo nie je logicky možné, keďže v súčte ide o 42 splátok. Preto sa navrhovateľ vrátenia sumy poskytnutej ako revolving môže domáhať „len“ titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Okresný súd zdôraznil, že navrhovateľ nepreukázal poskytnutie revolvingu v sume 1.301,79 eur (ako tvrdí), ale len v sume 598,79 eur, ktorá čiastka - vzhľadom na vyššie uvedený rozsah plnenia odporkyňou - už bola (tiež) uhradená.

Okresný súd dodal, že aj keby dojednanie o poskytnutí revolvingového úveru bolo považované za platné, je nutné uviesť, že revolving je samostatnou zmluvou o spotrebiteľskom úvere, preto musel obsahovať všetky náležitosti stanovené zákonom č. 258/2001 Z.z. V zmluve však absentuje vymedzenie výšky, počtu a termínu splátok, údaj o konečnej splatnosti úveru a o priemernej hodnote RPMN, čo spôsobuje, že daný úver je považovaný za bezúročný a bez poplatkov. Rovnako v súvislosti s týmto revolvingovým úverom okresný súd uviedol, že dohodnutá úroková sadzba 59,90% odporuje dobrým mravom.

O trovách konania rozhodol tak, že v spore úspešnej odporkyni ich náhradu nepriznal, keďže si ju neuplatňovala.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ, ktorý sa alternatívne domáhal jeho zmeny tak, že návrhu bude vyhovieť, alebo jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Namietal predovšetkým posúdenie odplaty za úver (i za revolvingový úver) ako rozpornej s dobrými mravmi. Keďže išlo o spotrebiteľský úver, spravuje sa výška odplaty v zmysle § 3 ods. 10 zákona č. 258/2001 Z.z. nariadením vlády č. 238/2008 Z.z., pričom ani jeden z úverov navrhovateľa maximálnu výšku stanovenú označeným právnym predpisom neprekročil. Odvolateľ mal za to, že zmluvné dojednanie o počte splátok v súvislosti s revolvingovým úverom je dostatočne určité. Zároveň nesúhlasil s postupom okresného súdu, ktorý ani len nezvolil výklad zachovávajúci platnosť právneho úkonu, ale okamžite pristúpil k takému výkladu, ktorý dotknutý úkon „zneplatňuje“.

V súvislosti s odmenou za odklad splátok navrhovateľ uviedol, že do celkových nákladov spotrebiteľského úveru sa nezapočítavajú tie náklady, povinnosť platiť ktoré vznikne až počas trvania zmluvného vzťahu; čo je aj prípad v súdnej veci dojednanej odmeny za odklad splátok. Navyše odporkyňa danú odmenu neplatí v čase odkladu splátok, ale až na konci splátkového kalendára. Navrhovateľ tvrdil, že (aj) zmluva o revolvingovom úvere obsahovala všetky náležitosti; úver je totiž po každom revolvingu splatný podľa nového splátkového kalendára, s ktorým je dlžník oboznámený. Výška jednotlivých mesačných splátok zostáva pritom nezmenená a vyplýva z nového splátkového kalendára.

Odporkyňa zostala v odvolacom konaní nečinná.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 O.s.p.) podľa § 219 ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok potvrdil, hoci čiastočne i z iných dôvodov.

V predjednanom prípade sa vo vzťahu k sume poskytnutej navrhovateľom odporkyni vo výške 995,82 eur nejedná o revolvingový úver, ale o štandardný spotrebiteľský úver, kedy suma (v tom čase) 30.000 Sk bola odporkyni poskytnutá fakticky bezprostredne po podpise zmluvy. Bez ohľadu na (minimálne) zavádzajúce označenie navrhovateľom aj tejto časti vzťahu medzi účastníkmi ako revolvingového úveru, je preto vecne správny záver okresného súdu, že ide o spotrebiteľský úver, ktorý musí obsahovať zákonom predpísané náležitosti. Takou náležitosťou je (okrem iných) aj konečná splatnosť úveru (§ 4 ods. 2 písm. g/ zák. č. 258/2001 Z.z.), ktoré vymedzenie dotknutá zmluva medzi navrhovateľom a odporkyňou neobsahuje.

Dôsledkom uvedeného je v zmysle § 4 ods. 3 označeného právneho predpisu, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Nadväzne je vecne správnym i konštatovanie okresného súdu o tom, že povinnosť odporkyne zaplatiť poskytnutý úver navrhovateľovi zanikla splnením. Zistenia a závery okresného súdu o rozsahu plnenia zo strany odporkyne navrhovateľ pritom v odvolaní vôbec nenamietal.

Nad bezprostredne nevyhnutný rámec krajský súd dodáva, že pokiaľ zákon č. 258/2001 Z.z. v ustanovení § 4 ods. 2 písm. i/ vyžadoval uvedenie výšky, počtu a termínov splátok „istiny, úrokov a iných poplatkov“, uvedenému nezodpovedá/nezodpovedalo len uvedenie úhrnnej sumy jednotlivej splátky. Z citovaného zákonného znenia - aj s odkazom na základné princípy spotrebiteľského práva - vyplýva, že dotknuté zmluvné dojednanie má konkrétne vymedzovať výšku splátky istiny, výšku splátky úrokov a výšku splátky iných poplatkov. Taktiež z daného hľadiska je nutné považovať navrhovateľom poskytnutý úver odporkyni v sume 995,82 eur za bezúročný a bez poplatkov.

Krajský súd sa stotožnil i s vyhodnotením dojednaní obsahnutého v bode 4.2. zmluvných dojednaní (o automatickom navyšovaní revolvingu, resp. jeho opakovaní) ako neurčitého a nezrozumiteľného, a teda (absolútne) neplatného v zmysle § 37 ods. 1 Obč. zák. Dotknutý text (citovaný v napadnutom rozsudku) je značne komplikovaný a v spojení s navrhovateľom použitou (dnes už aj právnou normou výslovne definovanou) neakceptovateľnou veľkosťou písma takmer úplne vylučuje, aby priemerný spotrebiteľ vedel, čo presne je obsahom daného zmluvného dojednaní; navyše dané „dojednanie“ sa nachádza mimo text bezprostredne podpísaný spotrebiteľom. Napokon, z (veľmi spontánneho) vyjadrenia odporkyne k danej súvislosti na pojednávaní dňa 22.5.2014 je zrejmé, že „jej prišla suma 590 eur“. Ona pritom nevie/nevedela o čo ide, keďže o žiadnu ďalšiu pôžičku/revolving nežiadala. Nadväzne neadekvátne vyznieva súvisiaca obrana navrhovateľa o tendenčnom prístupe okresného súdu k výkladu daného zmluvného dojednaní tak, aby bola predmetná časť právneho úkonu „zneplatnená“.

Nadväzne aj vo vzťahu k tvrdenému nároku z revolvingového úveru je vecne správnym záver okresného súdu, že môže ísť „len“ o nárok z bezdôvodného obohatenia (vrátenie plnenia prijatého z neplatného právneho úkonu). S poukazom na rozsah plnenia zo strany odporkyne je zároveň náležitým konštatovanie o splnení i tohto záväzku, keďže navrhovateľ nepreukázal, žeby plnil titulom (neplatného) revolvingového úveru viac než 598,79 eur. Nakoľko odporkyňa celkom uhradila navrhovateľovi 1.735,68 eur, aj pri zohľadnení sumy pripadajúcej na (štandardný spotrebiteľský) úver - 995,82 eur, dotknutá čiastka je dostačujúcou i z hľadiska vyrovnania/splnenia jej záväzku z titulu bezdôvodného obohatenia v súvislosti s neplatnou zmluvou o revolvingovom úvere.

Napokon krajský súd považoval za primeraný záver o rozpore s dobrými mravmi dojednaní odmeny pre navrhovateľa za povolenie odkladu splátok. Ani odvolateľ nespochybnuje, že dôvodom takéhoto dojednaní je skutočnosť momentálneho (v určitom období) v podstate akútneho nedostatku finančných prostriedkov na strane dlžníka (odporkyňa). Akceptovanie požiadavky dlžníka na odklad splátky pri súčasnom jeho zaťažení povinnosťou zaplatiť veriteľovi (navrhovateľ) odmenu, ktorá je po prepočítaní v konkrétnostiach súdnej veci za odklad jednej splátky (54,99 eur) vyššia ako samotná splátka zahŕňajúca splátku istiny, splátku úroku a splátku ostatných poplatkov (55,24 eur) rozhodne nemožno považovať za súladné s dobrými mravmi.

Rovnako predmetné dojednanie nezodpovedá princípom ochrany spotrebiteľa, ktoré okrem iného vyžadujú, aby spotrebiteľ i pri neplnení si záväzku (riadne a včas) nebol sankcionovaný neprimeranými postihmi. Na uvedenom závere nič nemení argument odvolateľa, že táto odmena sa neplatí v štádiu povolenia odkladu splátok, ale až po zaplatení jednotlivých (vrátane odložených) splátok. Rozhodujúcim je totiž faktické zaťaženie dlžníka ďalšou (nie nevýznamnou) platbou - poplatkom.

Z konštatovaných dôvodov krajský súd v meritórnej časti rozsudok okresného súdu potvrdil. Z hľadiska spôsobu uplatňovania nárokov navrhovateľom je žiaduce uviesť, že okresný súd vyzývaním navrhovateľa na špecifikáciu a spresnenie pôvodného návrhu, v určitej miere uľahčuje navrhovateľovi plnenie jeho povinnosti/bremena tvrdenia a čiastočne i dôkazného bremena. Pokiaľ (vo všeobecnosti) navrhovateľ zvolí také uplatnenie nároku, ktoré je úplné z hľadiska náležitosti vyžadovaných ustanovením § 79 ods. 1 O.s.p., nie je povinnosťou súdu vyzývať ho na bližšie vymedzenie nároku. Len na okraj je potrebné dodať, že povinnosťou súdu nie je ani z listín predložených navrhovateľom doslova pátrať po tom, či ním uplatňovaný nárok nemôže byť (aspoň čiastočne) dôvodný.

Odvolačný súd ako vecne správny potvrdil aj výrok o trovách prvostupňového konania. Okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore i návrhový charakter rozhodovania o náhrade trov.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal. Odvolateľ - navrhovateľ nebol v tomto štádiu konania úspešný, a preto podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Naproti tomu odporkyňa si dotknutý procesný nárok neuplatňovala - § 151 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.